

Оцінювання плавальної підготовленості дітей молодшого шкільного віку

Ольга Ображей

Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ, Україна

Анотація. У сучасних умовах природних і економічних катаклізмів разом із життєво необхідними руховими навичками ходьби, стрибків тощо необхідність навчання плавання є актуальною. Проте нині плавальна підготовленість населення залишається ще дуже низькою. *Мета.* Проаналізувати динаміку плавальної підготовленості та успішності засвоєння плавальних умінь та навичок дітей молодшого шкільного віку з різним рівнем фізичного розвитку в умовах літнього оздоровчого табору. *Методи.* Теоретичний аналіз і узагальнення науково-методичної літератури, педагогічні спостереження, тестування, педагогічний експеримент, методи математичної статистики. *Результати.* Для визначення оцінювання плавальної підготовленості дітей нами було розроблено систему контрольних вправ. Результати тестування молодших школярів, розподілених на дві групи, на початку дослідження свідчать про низький вихідний рівень плавальної підготовленості – коефіцієнт навченості становить у першій групі – 0,5, у другій групі – 0,45. Наприкінці дослідження значення коефіцієнта навченості становить: у першій групі – 0,67, у другій групі – 0,61, що відповідає достатньому рівню плавальної підготовленості. Коефіцієнт навченості дітей у вмінні плавати протягом дослідження збільшився майже однаково – у першій групі приріст коефіцієнта навченості дорівнює 0,17, а в другій – 0,16. Отримані результати свідчать про незначний ступінь впливу фізичного розвитку на рівень плавальної підготовленості. Дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми навчання плавання молодших школярів. Подальші наукові пошуки можуть відбуватися в площині визначення основних передумов ефективного формування навички плавання дітей молодшого шкільного віку у відкритих водоймах.

Ключові слова: діти молодшого шкільного віку, плавання, плавальна підготовленість, фізичний розвиток.

Olha Obrazhey

ASSESSMENT OF SWIMMING FITNESS OF PRIMARY SCHOOL CHILDREN

Abstract. In today's conditions of natural and economic cataclysms, along with the vital motor skills of walking, jumping, etc., the need to learn to swim is urgent. However, the swimming fitness of the population is still very low. *Objective.* To analyze the dynamics of swimming fitness and success of swimming skills mastering by primary school age children with different levels of physical development in the conditions of summer health camp. *Methods.* Theoretical analysis and generalization of scientific and methodical literature, pedagogical observations, testing, pedagogical experiment, methods of mathematical statistics. *Results.* To determine the assessment of children's swimming fitness, a system of control exercises was developed. The results of testing of junior pupils divided into two groups at the beginning of the research indicate the low initial level of swimming fitness – the coefficient of training is 0,5 in the first group, 0,45 in the second group. At the end of the research the value of the coefficient of training is: in the first group – 0,67, in the second group – 0,61 that corresponds to the sufficient level of swimming fitness. The coefficient of children's learning in swimming ability during the research increased almost equally – in the first group the increase of coefficient of learning is equal to 0,17, and in the second – 0,16. The obtained results indicate an insignificant degree of influence of physical development on the level of swimming fitness. The research does not exhaust all aspects of the problem of teaching swimming primary school pupils. Further scientific researches can take place in the plane of determining basic prerequisites of effective formation of swimming skills in primary school age children in open water.

Keywords: junior school age children, swimming, swimming fitness, physical development.

Вступ. Останнім часом в Україні склалася парадоксальна ситуація: незважаючи на те що уряд держави приймає постанови щодо впровадження фізичної культури у життя українського народу, стан здоров'я і фізична підготовленість населення продовжують погіршуватися [6]. На тлі спортивних досягнень зменшується роль окремих форм фізичного виховання, які не відповідають вимогам сучасного життя. Статистика свідчить, що упродовж останніх років зберігається тенденція до погіршення стану здоров'я дітей [16]. Про це говорить той факт, що кількість дітей, які перебувають на диспансерному обліку в лікувальних закладах, збільшилася. Зросла також кількість дітей, котрі мають захворювання нервової системи, органів дихання. Все це зумовлено негативними факторами соціально-економічного, екологічного та психологічного характеру. На сьогодні проблема достатньої рухової активності дітей не втрачає актуальності й потребує наукового вирішення та подальшого удосконалення [1, 2, 11, 16]. Про це свідчить і той факт, що з приходом до школи обсяг рухової активності дітей зменшується [1, 3]. Нині все більшої актуальності набуває питання розвитку рухових якостей школярів як важливої складової процесу формування їхньої рухової функції, основи для успішного оволодіння технікою фізичних вправ, підґрунтя для збереження та зміцнення здоров'я дитини. Особливо гостро це питання постає у фізичному вихованні молодших школярів, оскільки саме на цей вік припадають сенситивні періоди розвитку більшості рухових якостей [6, 11].

У сучасних умовах природних і економічних катаклізмів разом із життєво необхідними руховими навичками ходьби, стрибків тощо необхідність навчання плавання є актуальною [12], проте плавальна підготовленість населення залишається ще дуже низькою. Недостатня забезпеченість належних матеріально-технічно

Obrazhey O. Assessment of swimming fitness of primary school children. Theory and Methods of Physical education and sports. 2023; 1: 9–14
DOI: 10.32652/tmfvs.2023.1.9–14

Ображей О. Оцінювання плавальної підготовленості дітей молодшого шкільного віку. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2023; 1: 9–14
DOI: 10.32652/tmfvs.2023.1.9–14

обладнаних спеціалізованих басейнів зумовлюють якомога ефективніше та більш раціонально організувати навчання плавання, використовуючи нестандартні умови та час перебування дітей у літньому оздоровчому таборі [23]. Це зумовить підвищення рухової активності дітей, що позитивно вплине на стан їхнього здоров'я.

Питання навчання плавання розкривають численні роботи вчених [4, 7, 8, 13, 14]. Більшість цих досліджень присвячені методичним та організаційним питанням початкового навчання плавання, а саме: засобам і методам навчання в різних умовах (в плавальних басейнах, відкритих водоймах, на глибині та мілководді), ефективності використання підтримуючих засобів і технічних пристроїв для освоєння структури спортивної техніки.

Як показує досвід практики, ефективність навчання великою мірою залежить від здібностей учня, його схильності до навчання. Переважна більшість досліджень у цьому напрямі виконані із завданням визначити показники, за якими можна оцінити перспективність учня, здатного в майбутньому досягти високих спортивних результатів [7]. Однак, якщо для подальшого спортивного вдосконалення тренери відбирають у середньому 3–7 % навчених, то інші 93–97 % потребують освоєння навички плавання як основного життєво важливого досвіду [15, 17]. Аналіз наукових досліджень свідчить, що більшість праць присвячені дослідженню впливу навчання плавання на фізичний розвиток дитини [9, 16, 20]. Проте практично відсутні роботи, присвячені врахуванню рівня фізичного розвитку молодших школярів на успішність заволодіння плавальних умінь та навичок.

Мета дослідження – вивчити вплив фізичного розвитку дітей молодшого шкільного віку на рівень плавальної підготовленості.

Методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення науково-методичної літератури, педагогічні спостереження, тестування, педагогічний експеримент, методи математичної статистики.

Результати дослідження. Дослідження проводили на навчально-тренувальних заняттях з плавання на базі літнього оздоровчого табору «Червоні вітрила» (м. Скадовськ) влітку 2020 р. Табірна зміна тривала 14 днів. Нами було проаналізовано антропометричні показники фізичного розвитку (довжина та маса тіла, окружність грудної клітки, індекс О. Дубогай) дітей молодшого шкільного віку 7–10 років у кількості 115 осіб (61 хлопчик та 54 дівчинки) під час першої табірної зміни. За результатами фізичного розвитку молодших школярів було сформовано дві групи по 15 осіб у кожній. До складу першої групи входили діти з достатнім та високим рівнями фізичного розвитку. До складу другої – діти, у яких було діагностовано низький та середній рівні фізичного розвитку. Діти обох груп мали достатній та високий рівні фізичної підготовленості, сприятливий та задовільний рівні емоційного стану, відсутність страху відкритих водойм. Обидві групи навчалися плавальних навичок за класичною методикою [22].

Для визначення оцінювання плавальної підготовленості дітей протягом дослідження нами було розроблено систему контрольних вправ, до якої входили: страх до води; занурення обличчя у воду; присідання у воді; стрибки у воду; затримка дихання у воді; вміння виконувати «зірочку»; вміння відштовхуватися і ковзати; вміння ковзати і працювати ногами; вміння ковзати і працювати руками; вміння плавати в координації [18].

Для діагностики сформованості навички плавання ми використовували п'ятибальну оцінювальну шкалу [18]. Максимально можлива кількість балів, яку міг отримати молодший школяр за правильне виконання десяти контрольних вправ, становила 50. З метою перевірки впливу рівня фізичного розвитку на успішність заволодіння плавальних умінь та навичок ми розраховували коефіцієнт навченості (К), значення якого за результатами тестування обчислювався за формулою В. П. Беспалька [5]:

$$K = \frac{Q}{N},$$

де Q – кількість отриманих балів у контрольних вправах; N – максимально можлива кількість балів.

Виконання завдань вважали достатнім, якщо К становив не менше 0,6, що відповідає 60 %. Отримані результати вносили до індивідуальних протоколів та опрацьовували за допомогою методів математичної статистики.

Порівняльну характеристику фізичного розвитку молодших школярів віком 7–10 років подано у таблиці 1.

Як видно з таблиці 1, показники довжини тіла обстежуваних відповідають віковим нормам [6]. Характерним є те, що протягом вікового періоду 7–10 років дівчатка випереджають хлопчиків у відповідних показниках зросту. Маса тіла більш лабільна, ніж довжина, проте цей показник не менш важливий під час вивчення й оцінювання фізичного розвитку дітей [6]. Як свідчать отримані результати, у дітей цього віку вона зростає прогресивно, але нерівномірно. Середні арифметичні показники маси тіла хлопчиків віком 9 років дорівнювали $36,9 \pm 11,1$ кг, дівчаток – $34,4 \pm 0,97$ кг. Розрахункові арифметичні середні показники маси тіла у 10 років становлять у хлопчиків $33,6 \pm 7,76$ кг, у дівчаток $35 \pm 1,36$ кг. У дітей молодшого шкільного віку всіх вікових груп незначні відмінності показників маси тіла між хлопчиками та дівчатками ($p > 0,05$).

Окружність грудної клітки (ОГК) у поєднанні з показниками довжини і маси тіла характеризують тотальні розміри тіла [6] (див. табл. 1). Результати антропометричних вимірювань дають можливість проаналізувати фактичні дані та визначити нерівномірність вікових змін зазначеного показника. Встановлено, що середнє значення ОГК у стані спокою у хлопчиків 7 років становить $62,8 \pm 1,03$ см, дівчаток – $59,6 \pm 0,91$ см. Середнє значення ОГК у стані спокою у хлопчиків-восьмирічок має такі показники – $64,9 \pm 0,74$ см, дівчаток – $63,2 \pm 0,62$ см. Середнє значення ОГК у стані спокою хлопчиків 9 років дорівнює $64,9 \pm 8,05$ см, дівчаток – $65,3 \pm 0,88$ см. Середнє значення ОГК у стані спокою у хлопчиків 10 років становить $67,1 \pm 6,38$ см, дівчаток – $65,6 \pm 1,68$ см. У дітей молодшого шкільного віку всіх вікових груп

Таблиця 1. Порівняльна характеристика фізичного розвитку молодших школярів 7–10 років

Показник	Вік, років	Стать	N	x max	x min	x	Sx	p
Довжина тіла, см	7	х	7	133,4	114	126,4	2,37	> 0,05
		д	12	133,3	113	122,9	1,68	
	8	х	17	140	116	132,1	1,03	> 0,05
		д	16	138	122	130,3	1,14	
9	х	23	144,3	126	136,3	10,1	> 0,05	
	д	19	144	120	134,2	1,06		
10	х	14	145	127	136,2	8,87	> 0,05	
	д	7	146	129	137	2,02		
Маса тіла, кг	7	х	7	39	25	29,4	1,81	> 0,05
		д	12	35	15	24,3	1,54	
	8	х	17	36	25	30,3	0,88	> 0,05
		д	16	39	23,6	30,5	1,26	
9	х	23	50	25,3	36,9	11,1	> 0,05	
	д	19	45	29	34,4	0,97		
10	х	14	40	28,4	33,6	7,76	> 0,05	
	д	7	42	31	35	1,36		
Окружність грудної клітки, см (у спокої)	7	х	7	65,4	58	62,8	1,03	< 0,05
		д	12	63	53	59,6	0,91	
	8	х	17	70	59,3	64,9	0,74	> 0,05
		д	16	67,8	60	63,2	0,62	
9	х	23	69,1	59	64,9	8,05	> 0,05	
	д	19	71,6	58	65,3	0,88		
10	х	14	72	63	67,1	6,38	> 0,05	
	д	7	71	57,8	65,6	1,68		

Примітки: х – хлопчики, д – дівчатка

Таблиця 2. Розподіл молодших школярів за рівнями фізичного розвитку (за віковими стандартами індексу за О. Дубогай), %

Вік, років	К-ть обстежуваних	Стать	Рівні фізичного розвитку, %				
			Низький	Нижче середнього	Середній	Вище середнього	Високий
7	7	х	0,0	14,3	57,1	28,6	0,0
	12	д	0,0	0,0	41,7	50	8,3
8	17	х	0,0	23,5	11,8	58,8	5,9
	16	д	0,0	6,3	31,3	37,5	12,5
9	23	х	0,0	17,4	60,9	21,7	0,0
	19	д	0,0	10,5	52,6	21,1	15,8
10	14	х	0,0	14,3	64,3	21,4	0,0
	7	д	0,0	0,0	71,4	28,6	0,0

Примітки: х – хлопчики, д – дівчатка

незначні відмінності показників ОГК у стані спокою між хлопчиками і дівчатками ($p > 0,05$).

Якісний аналіз індивідуальних особливостей розвитку молодших школярів 7–10 років дозволив розподі-

лити дітей за рівнями фізичного розвитку на основі індексу за О. Дубогай [11] (табл. 2).

Аналізуючи отримані результати, бачимо, що:

- серед хлопчиків 7 років переважає показник середнього рівня (57,1 %), серед дівчаток цього віку переважає показник вище середнього рівня (50 %);

- серед хлопчиків та дівчаток 8 років переважає показник вище середнього рівня (відповідно 58,8 та 37,5 %);

- серед хлопчиків та дівчаток 9 років переважає показник середнього рівня (відповідно 60,9 та 52,6 %);

- серед хлопчиків та дівчаток 10 років переважає показник середнього рівня (відповідно 64,3 та 71,4 %).

Зазначимо, що у кожному віковому аспекті низького рівня не виявлено.

Результати тестування плавальної підготовленості молодших школярів першої та другої груп на початку табірної зміни наведено у таблиці 3.

Аналіз одержаних результатів відповідно до опанування плавальних елементів дозволяє стверджувати, що під час виконання контрольних вправ «страх до води» та «вміння виконувати «зірочку»» серед обох груп різниця відсутня – $0 \pm 0,20$ бала ($p < 0,05$). Найнижча різниця показників відмічається під час виконання тестів «стрибки у воду» – $1 \pm 0,16$ бала, «затримка дихання у воді» – $1 \pm 0,13$ бала, та під час контрольної вправи «вміння відштовхуватися і ковзати» – $1 \pm 0,14$ бала ($p < 0,05$), що становить по 0,75 %.

Децю вища різниця між показниками на початку зміни була під час виконання контрольних вправ «занурення обличчя в воду» – $5 \pm 0,18$ бала, «вміння ковзати і працювати ногами» – $5 \pm 0,19$ бала та в результаті виконання контрольної вправи «вміння ковзати і працювати руками» – $5 \pm 0,17$ бала ($p < 0,05$), що становить по 3,7 %. Найбільша різниця досліджуваних показників у групах зафіксована в результаті виконання контрольних вправ «вміння плавати в координації» – $8 \pm 0,18$ бала ($p < 0,05$), що становить 6 %; «присідання у

Таблиця 3. Результати вихідного рівня плавальної підготовленості дітей молодшого шкільного віку, бал

Контрольна вправа	Група 1	Група 2	Різниця	T	P
На початку табірної зміни					
Страх до води	36 ± 0,21	36 ± 0,21	0 ± 0,21	0	< 0,05
Занурення обличчя у воду	40 ± 0,15	35 ± 0,21	5 ± 0,18	0,7	< 0,05
Присідання у воді	40 ± 0,15	33 ± 0,26	7 ± 0,22	1,0	< 0,05
Стрибки у воду	37 ± 0,16	36 ± 0,16	1 ± 0,16	0,1	< 0,05
Затримка дихання у воді	38 ± 0,13	37 ± 0,13	1 ± 0,13	0,1	< 0,05
Вміння виконувати «зірочку»	40 ± 0,21	40 ± 0,21	0 ± 0,20	0	< 0,05
Вміння відштовхуватись і ковзати	40 ± 0,12	39 ± 0,16	1 ± 0,14	0,1	< 0,05
Вміння ковзати і працювати ногами	35 ± 0,18	30 ± 0,19	5 ± 0,19	0,7	< 0,05
Вміння ковзати і працювати руками	34 ± 0,15	29 ± 0,18	5 ± 0,17	0,8	< 0,05
Вміння плавати в координації	36 ± 0,16	28 ± 0,19	8 ± 0,18	1,2	< 0,05
Разом	376 ± 1,03	343 ± 0,83	33 ± 0,96	2,5	< 0,05
Наприкінці табірної зміни					
Страх до води	47 ± 0,14	43 ± 0,23	4 ± 0,19	0,8	< 0,05
Занурення обличчя в воду	50 ± 0,23	50 ± 0,18	0 ± 0,20	0	< 0,05
Присідання у воді	51 ± 0,16	45 ± 0,27	6 ± 0,22	0,9	< 0,05
Стрибки у воду	53 ± 0,19	46 ± 0,20	7 ± 0,20	1,2	> 0,01
Затримка дихання у воді	51 ± 0,25	47 ± 0,21	4 ± 0,23	0,7	< 0,05
Вміння виконувати «зірочку»	49 ± 0,15	50 ± 0,12	1 ± 0,14	0,2	> 0,05
Вміння відштовхуватись і ковзати	52 ± 0,16	45 ± 0,21	7 ± 0,20	1,2	> 0,01
Вміння ковзати і працювати ногами	51 ± 0,13	46 ± 0,11	5 ± 0,13	1,1	> 0,05
Вміння ковзати і працювати руками	48 ± 0,17	46 ± 0,15	2 ± 0,16	0,4	> 0,05
Вміння плавати в координації	50 ± 0,18	42 ± 0,10	8 ± 0,17	1,8	< 0,05
Разом	483 ± 0,66	460 ± 0,96	23 ± 0,89	3,74	> 0,01

воді» – 7 ± 0,22 бала (p < 0,05), тобто 5,2 %.

Результати тестування плавальної підготовленості дітей молодшого шкільного віку наприкінці табірної зміни представлено в таблиці 3. Встановлено, що найнижча різниця показників була одержана в результаті виконання контрольних вправ «вміння виконувати «зірочку»» – 1 ± 0,14 бала (p > 0,05), що становить 0,75 %, та «вміння ковзати і працювати руками» – 2 ± 0,16 бала (p > 0,05) – 1,5 %.

Більшу різницю показників протягом другого тестування одержано під час виконання контрольних вправ «присідання у воді» – 6 ± 0,22 бала (p < 0,05), що становить 4,5 %

та «вміння ковзати і працювати ногами» – 5 ± 0,13 бала (p > 0,05) відповідно 3,7 %. Під час виконання контрольних вправ «затримка дихання у воді» та «відчуття страху до води» різниця показників становила 4 ± 0,19 бала (p < 0,05), що у дорівнює 3 %. Найбільша різниця виявлена у результатах виконання контрольних вправ «вміння плавати в координації» – 8 ± 0,17 бала (p < 0,05), що становить 6 %; «вміння відштовхуватися і ковзати» та «стрибки у воду» – по 7 ± 0,20 бала (p > 0,01) тобто 5,2 %.

Зазначимо, що приріст за сумарним показником першої групи, який характеризує формування вміння плавати, наприкінці табірної зміни стано-

вить – 107 ± 1,40 бала (p < 0,01) тобто 7 %. Приріст за сумарним показником другої групи – 117 ± 1,35 бала (p < 0,01) відповідно 8,7 %.

З метою визначення загальної ефективності навчання плавання молодших школярів у літньому оздоровчому таборі нами було розраховано коефіцієнт навченості дітей уміння плавати (за В. Беспальком, табл. 4).

Аналіз результатів тестування показав достовірний приріст показників за всіма контрольними вправами у кожній групі, різниця приросту коефіцієнта навченості між двома групами становить 0,01.

Дискусія. На сьогодні вченими встановлено, що фізичний розвиток

Таблиця 4. Коефіцієнт навченості дітей молодшого шкільного віку уміння плавати

Група	Етап дослідження	Кількість молодших школярів	Середній бал	Значення коефіцієнта навченості за результатами тестування
Перша	I (початок табірної зміни)	15	25	0,5
	II (кінець табірної зміни)		33,5	0,67
Друга	I (початок табірної зміни)	15	22,8	0,45
	II (кінець табірної зміни)		30,6	0,61

є одним із факторів, від якого залежить успішність освоєння рухових дій під час плавання. Розглядаючи його, слід звернути увагу на ті ознаки, що найбільше проявляють себе у педагогічному процесі, спрямованому на навчання плавання. Важливою передумовою результативного оволодіння плавальними навичками є антропоморфологічні особливості будови тіла людини [10, 21]. Показники довжини й маси тіла, окружність грудної клітки та їх співвідношення певною мірою зумовлюють такі гідродинамічні якості, як рівновага тіла у воді, плавучість [7, 19]. У результаті дослідження впливу фізичного розвитку дітей молодшого шкільного віку на рівень навченості плавання отримано наукову інформацію, що доповнює, уточнює та розширює теоретико-методичні дані з питань формування, забезпечення та поліпшення плавальної підготовленості, підвищення якої забезпечує активне та безпечне дозвілля на воді.

Висновки. Результати тестування молодших школярів, розподілених на дві групи, на початку дослідження свідчать про низький вихідний рівень плавальної підготовленості – коефіцієнт навченості становить у першій групі – 0,5, у другій групі – 0,45. Наприкінці дослідження значення цього коефіцієнта становить: у першій групі – 0,67, у другій групі – 0,61, що відповідає достатньому рівню плавальної підготовленості. Коефіцієнт навченості дітей уміння плавати протягом дослідження збільшився майже однаково – в першій групі його приріст дорівнює 0,17, а в другій – 0,16. Отримані результати свідчать про незначний ступінь впливу фізичного

розвитку на рівень плавальної підготовленості.

Перспективи подальших досліджень передбачають визначення основних передумов ефективного формування навички плавання дітей молодшого шкільного віку у відкритих водоймах.

Конфлікт інтересів. Автор заявляє, що відсутній будь-який конфлікт інтересів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андреева О, Гакман А. Технологія розробки рекреаційно-оздоровчих програм у літньому оздоровчому таборі. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2011;4:216–220.
2. Андреева О, Гакман А. Руховий режим дітей у літньому оздоровчому таборі. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2012;4:35–42.
3. Андреева ЕВ, Иващенко СМ, Шепотинник Ю. Инновационные технологии в физическом воспитании учащихся младших классов. XVIII Международный научный конгресс «Олимпийский спорт и спорт для всех». Казахстан. 2014;2:46–50.
4. Безкопильний ОО. Факторна структура показників фізичного розвитку, властивостей основних нервових процесів, рухової підготовленості та вегетативних функцій в умовах навчання плаванню дітей молодшого шкільного віку. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2009;2:114–116.
5. Беспалько ВП. Опыт разработки и использование критериев качества усвоения знаний. Советская педагогика. 1968;4:52–69.
6. Булатова ММ, Литвин ОТ. Здоров'я і фізична підготовленість населення України. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2004;1:3–9.
7. Гончар ІЛ. Методика викладання плавання: технологія навчання і удосконалювання. Одеса: Друк; 2006. 320 с.
8. Гричик ДВ, Солонець ЮЮ. Інноваційна спрямованість до навчання з плавання молодших школярів у системі шкільного фізичного виховання. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. 2014;118(1):93–95. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuPN_2014_118\(1\)__23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuPN_2014_118(1)__23). <https://orcid.org/0000-0002-1057-3908>
9. Даджани Джумана. Влияние занятий оздоровительным плаванием на физическое развитие младших школьников республики

Кипр. Физическое воспитание студентов. 2010;2:43–47.

10. Дакал НА, Хімич ІЮ, Антонюк ОВ, Парухонько ВМ, Смірнов КМ, Черевичко ОГ, Зубко ВВ, Качалов ОЮ, Муравський ЛВ. Фізичне виховання. Плавання: навчальний посібник для студентів всіх спеціальностей. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського; 2021. 216 с.

11. Дубогай ОД. Інтеграція пізнавальної і рухової діяльності в системі навчання і виховання школярів: методичний посібник для вчителів початкової школи та фізичної культури, студентів, батьків. Київ: Оріяни; 2001. с. 152.

12. Жук О. Програмування фізкультурно-оздоровчих занять аквафітнесом з дітьми молодшого шкільного віку [автореферат]. Київ; 2011. 19 с.

13. Карбунарова Ю. Методика навчання плаванню дітей молодшого шкільного віку. Фізична культура, спорт та здоров'я нації: збірник наукових праць. Вінниця: ТОВ «Планер»; 2013;18:87–92.

14. Корольчук БВ. Ефективність організаційно-методичних підходів до занять з молодшими школярами в спортивних клубах із плавання. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2022;7(152):70–4.

15. Криводуд ТЄ. Навчання плаванню дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. 2003. 64 с.

16. Лях ЮЄ, Усова ОВ. Оцінка ефективності впливу оздоровчого плавання на фізичну працездатність молодших школярів (метааналіз літературних даних). Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2014;3:62–67. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fvs_2014_3_16

17. Надім'янова Т, Чепелюк А. Інноваційні підходи у фізичному вихованні учнів початкової школи. Молодь і ринок. 2019;9(176):60–657.

18. Ображей ОЄ. Технологія проектування прискореного навчання плаванню молодших школярів в умовах літніх оздоровчих таборів. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2020;7(127):140–145. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.7\(127\).27](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.7(127).27)

19. Озерова ОА. Плавання: навчальний посібник Київ; 2010. 234 с.

20. Пілярська І. Вплив плавання та фізичних вправ уводі на фізичний розвиток дітей молодшого шкільного віку. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2012;4:323–325.

21. Раевский РТ, Петелкаки ВФ. Плавание. Наука и техника; 2005. 326 с.

22. Савченко МІ, Ковальова Ю. Плавання на відкритих водоймах: Навчально-методичний посібник. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка; 2005. 412 с.

23. Obrazhev O. Peculiarities of Formation Smimming Training Process of Junior Schoolchildren in a Summer Camp. Physical Education, Sports and Health Culture in Modern Society, 2018;3(43):56–62. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2018-56-62>

LITERATURE

1. Andreieva O, Hakman A. Technology for developing recreational and health programs in a summer health camp. Slobozhanskyi naukovy-sport. visnyk. 2011;4:216–220.

2. Andreieva O, Hakman A. Motor regime of children in a summer health camp. *Teoriia i metodyka fizykykhovannia i sportu*. 2012;4:35–42.
3. Andreeva EV, Ivashchenko SM, Shepotinnik Y. Innovative technologies in physical education of junior schoolchildren. XVIII International Scientific Congress «Olympic sport and sport for all». Kazakhstan. 2014;2:46–50.
4. Bezcopylnyi OO. Factor structure of indices of physical development, properties of basic nervous processes, motor fitness and vegetative functions in the conditions of teaching swimming primary school children. *Slobozhanskyi naukovy-sport. visnyk*. 2009;2:114–116.
5. Bepalko VP. Experience in developing and using knowledge acquisition Quality criteria. *Sovetskaya pedagogika*. 1968;4:52–69.
6. Bulatova MM, Lytvyn OT. Health and physical fitness of the population of Ukraine. *Teoriia i metodyka fizykykhovannia i sportu*. 2004;1:3–9.
7. Honchar IL. *Methods of teaching swimming: technology of training and improvement*. Odesa.: Druk; 2006. 320 p.
8. Grychuk DV, Solonets II. Innovative orientation to teaching swimming junior schoolchildren in the system of school physical education. *Visnyk Vhernihiv natsionalny pedagogichny universytet*. 2014;118(1):93–95. Access mode: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuPN_2014_118\(1\)_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuPN_2014_118(1)_23). <https://orcid.org/0000-0002-1057-3908>
9. Dajani Jumana. Influence of recreational swimming on the physical development of elementary schoolchildren of the Republic of Cyprus. *Fizicheskoye vospitaniye studentov*. 2010;2:43–47.
10. Dakal NA, Khimich IY, Antoniuk OV, Parakhonko VM, Smirnov KM, Cherevychko OG, Zubko VV, Kachalov OY, Muravsky LV. Physical education. *Swimming: a textbook for students of all specialties*. Kyiv. Ihor Sikorskyi KPI; 2021. 216 p.
11. Dubohai OD. Integration of cognitive and motor activity in the system of education and upbringing of schoolchildren: a methodological guide for primary school and physical education teachers, students, parents. Kyiv: Oriyany; 2001. p. 152.
12. Zhuk O. Programming of aqua fit physical education classes with primary school children [author's abstract]. Kyiv; 2011. 19 p.
13. Karbunarova Y. Methods of teaching swimming children of primary school age. *Fizychna kultura, sport ta zdorovia natsii*. Vinnytsia: TOV «Planer»; 2013;18:87–92.
14. The effectiveness of organizational and methodological approaches to classes with junior schoolchildren in swimming sports clubs. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedagogichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova*. 2022;7(152):70–4.
15. Teaching swimming to children of pre-school and primary school age. 2003. 64 p.
16. Liakh YE, Usova OV. Evaluation of the effectiveness of the influence of recreational swimming on the physical performance of junior schoolchildren (meta-analysis of literature data). *Fizykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*. 2014;3:62–67. Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fvs_2014_3_16
17. Nadimyanova T, Chepelyuk A. Innovative approaches in physical education of primary school students. *Molod i rynek*. 2019;9(176):60–657.
18. Obrazhey OI. Technology of designing accelerated swimming training for junior schoolchildren in summer health camps. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedagogichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova*. 2020;7(127):140–145. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series.15.2020.7\(127\).27](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series.15.2020.7(127).27)
19. Ozerova OA. *Swimming: teaching guide*. Kyiv; 2010. 234 p.
20. Piliarska I. Influence of swimming and physical exercises in water on the physical development of primary school children. *Fizykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*. 2012;4:323–325.
21. Rayevsky RT, Petelkaki VF. *Swimming. Nauka i tekhnika*; 2005. 326 p.
22. Savchenko MI, Kovaleva Y. *Swimming in open waters: Study guide*. Kirovograd.: V, Vynnychenko RVV KSPU; 2005. 412 p.
23. Obrazhey O. Peculiarities of Formation Smimming Training Process of Junior Schoolchildren in a Summer Camp. *Physical Education, Sports and Health Culture in Modern Society*, 2018;3(43):56–62. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2018-56-62c>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

Образжей Ольга Євгенівна <https://orcid.org/0000-0002-1057-3908>, obrik102119@ukr.net

Національний університет фізичного виховання і спорту України,
вул. Фізкультури 1, м. Київ, 03150, Україна

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Obrazhey Olga <https://orcid.org/0000-0002-1057-3908>, obrik102119@ukr.net

National University of Ukraine on Physical Education and Sport
Fizkul'tury str. 1, Kyiv, 03150, Ukraine

Надійшла 04.01.2023